

Till läsningen: Sk vid inskriftens början (före 1 **b**) är osäkert, men sannolikt. Stungna äro 7, 10, 15, 27, 37 **e**; däremot ostungna 19, 22, 68 **i**, 40, 59 **k**. 10 **e** har ett mycket kort streck tvärs över hst; det förefaller sålunda vara **e**, icke **a**.

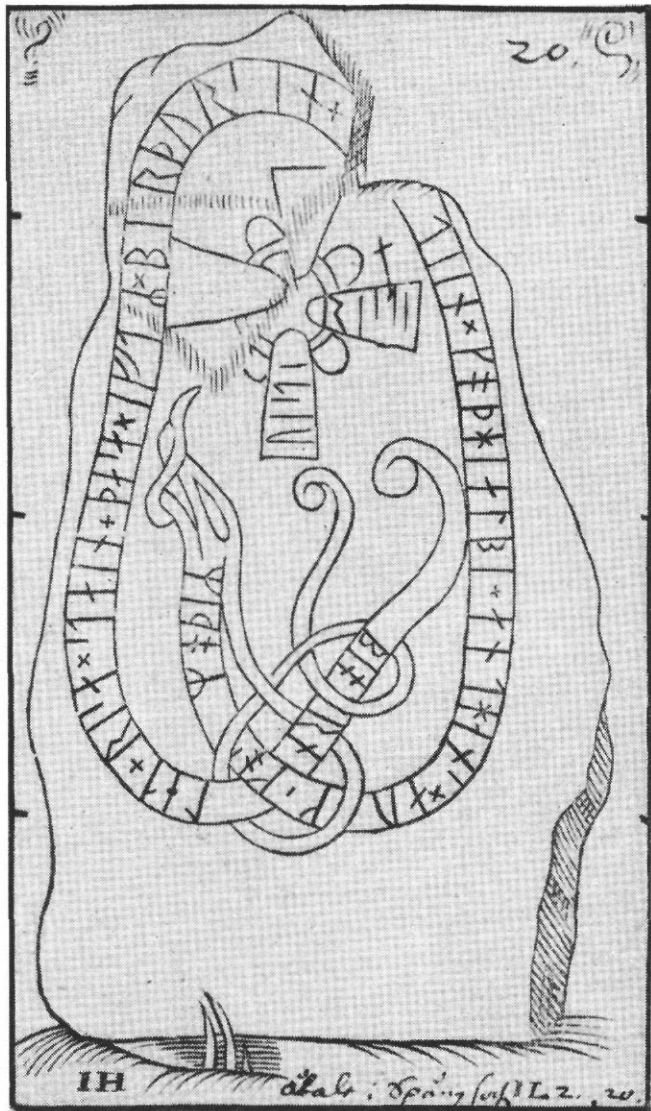

Fig. 54. U 74. Husby, Spånga sn. Efter B 150.

Efter 17 **n** följer +, icke **a**. Efter 23 **f** finnes numera icke spår av något **t**, men avståndet mellan 23 **f** och 25 **r** är så stort, att en runa här säkerligen har funnits. — Hadorph och Leitz: Sk saknas efter 5 **n**; 10 **i**, 15 **a**, 19 **a**, 27 **i**; 22—25 **iftr**; 35 **s** saknas; 37 **e**. Det av ICH signerade träsnittet saknar 25 **r**, har **i** i stället för 32 **s**, saknar sk efter 58 **k**. — Celsius: 10 **a**, 15 **e**, 19 **i**; 22—25 **if-r**, övre delen av 24—25 anges som skadad. Toppstycket av stenen var borta. 35 **s**, 37 **e**, 56—61 **aukus**. — Dybeck: Sk saknas efter 5 **n**; 10 **i**, 15 **e**, 19 **i**. Ett stycke av stenen på v. sidan med runorna 25—27 **r+be** var borta. 35 **s** saknas. 37 **a**. — Brate: Framför 1 **b** möjligen ett **i**. 10 **e**¹, 15 **e**, 19 **i**, 27 **e** (»denna runa har alls icke varit **u**, hvilket man ju här väntar»). Efter 34 **n** och sk + »finnes kanske vänstra kännestreck till **r**... Om runan varit **r**, har denna runa alltså varit den första i broderns namn». Mellan sk efter 34 **n** och 35 **s** har enligt Brates beräkning funnits plats för 3 à 4 runor. 35 **s**, 37 **e**.

Inskriften är ristad av Visäte. Han använder de »svensk-norska» typerna av **s**- och **t**-runorna; däremot icke av **a**, **n** eller **o**. Liksom i U 72 och 73 tecknar han **ei** med **ei**: **stein**; i 9—12 **resa** är sannolikt ett **i** överhoppat. Likaså torde ett **n** vara förbigånget i 18—21 **pisa**. Med 22—25 **if[t]r** jfr U 73 **eftr**. Med 26—31 **berpur** jfr U 73

b-repr. Formen **kop** 'Gud' med **o** finnes även på den av Visäte signerade L 507 Granby, Orkesta sn.

Sitt namn har runristaren tecknat **uisti**, tvåstavigt, även på stenen L 49 Kolsta, Häggeby sn; annars **uisiti**, **uiseti**. Om den tvåstaviga formen se Sö 205.

75. Kista, Spånga sn.

Pl. 46.

Litteratur: L 375. R. Dybeck, Runa (fol.) 2, s. 26; UFT h. 2 (1872), s. 68, h. 5 (1876), s. 118; Järvafältets fornlämningar (1929), s. 60; E. Brate, Anteckningar (ATA).

Äldre avbildningar: Teckning omkr. 1825 (i: Liljegren, Fullständig Bautil, n:r 375), med Liljegrens handstil signerad J. Rubäck; Brate 1902 (ATA).

Runstenen står 50 m. N om manbyggnaden i Kista gård och 5 m. N om vägen till gården.

Inskriften är första gången anförd i Liljegrens *Runurkunder*. Liljegren har fått sin kännedom om den genom den teckning, som finnes inklistrad i *Fullständig Bautil* (n:r 375). Med Liljegrens handstil är påtecknat: »Spånga S. vid Spångkistan». En annan teckning av samme J. Rubäck (L 612) är daterad 1825. F. ö. äro inga äldre uppgifter om stenen kända. Den saknas i Dybecks *Sveriges runurkunder*. I UFT h. 2 (1872) säges: »Huruvida stenen finnes

¹ I *Svenska runristare*, s. 73 återger Brate detta runtecken som **a**.

qvar är ovisst; den förekommer ej hos Dybeck.» Emellertid har Dybeck under sin antikvariska resa i Uppland 1875 återfunnit stenen »vid Kistad, Spånga socken — icke »Spångkistan», såsom L 375 säger. Han står i en stensättning, hvars ursprungliga skapnad nu icke kan utrönas, samt eger en ristning, hvilken i smak och vidlyftighet kan mäta sig med de präktigaste i Uppland. Denna aftrycktes och aftrycket förminskades. Liljegrens uppfattning (a. st.) af inskriften har sju fel. Liljegren är kanhända upptäckaren af stenen, men har, mig veterligt, icke lemnat någon afritning af honom.» Egendomligt nog har Dybeck alltså icke använt *Fullständig Bautil*, vilken dock varit tillgänglig för honom i Vitterhetsakademiens arkiv.

Ljusgrå granit. Höjd 1,30 m., bredd (vid mitten) 1,20 m. Stenytan är ganska ojämn. Upp- till, vid runslingans övre kant, är korset anbragt. Ristningen är tämligen grund.

Inskrift:

: sihuipr : lit : reisa : pina stein : eftir : faður · sin · ehuiþ auk · möpu : sna · hulmfripi : auk : iyfur · firp

Sigviðr let ræisa þenna stein æftir faður sinn Egvið ok möðu[r] s[i]na Holmfriði, ok Iufurfrið.

»Sigvid lät resa denna sten efter sin fader Egvid och sin moder Holmfrid, och Jovurfrid.»

Till läsningen: Tydligt stungna äro 12, 22, 25, 37 **e**. Punkten i 65 **y** förefaller vara ristad. Däremot icke stunget 35 **i**. Efter 19 **a** finnes intet sk. Bst i 19 **a** är ett streck vågrätt över hst. Mellan 22 **e** och 23 **i** är en avsats i stenen. Sk efter 33 **r** är osäkert. Ordet 37—41 **ehuiþ** är fullt säkert. Efter 41 **p** sannolikt intet sk. Efter 68 **r** finnes en tydlig prick såsom sk; däremot saknas sådant efter 72 **p**. — Rubäck: 12 **a**, 22 **a**, 25—28 **iftir**, 37 **i**, 45—51 **mipu** **sni**, 65 **u**, 69 **k**. Intet sk före 1 **s** och efter 68 **r**. — Brate: 12 **e**, 22 **e**, 25—28 **eftir**, 37 **e**, 65 **u** eller möjligen **y**, 69 **f**.

Inskriften innehåller ett par felristningar: I 45—48 **möpu** är ett **r** uteglömt, i 49—51 **sna** ett **i**; likaså i 25—28 **eftir**. I det sista namnet ha runorna **i** och **r** blivit omkastade; 69—72 **firp** står utan tvivel för **frip**. **auk iyfur · firp** måste vara ett tillägg till satsens subjekt: sonen Sigvid och dottern Jovurfrid ha låtit resa stenen till minne av sina föräldrar.

Sigviðr är ett i uppländska och sörmländska inskrifter rätt vanligt personnamn; jfr Sö 276. **ehuiþ** är däremot f. ö. okänt. Om kvinnonamnet *Holmfriðr* se U 25. *Iufurfriðr* är endast belagt här (E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 107).

76. Kista, Spånga sn.

Pl. 46.

Litteratur: E. Brate, Reseberättelse 1902 (ATA); Järvafältets fornlämningar (1929), s. 60; Handlingar i ATA.

I Brates reseberättelse 1902 finnes följande anteckning om runstensfragment vid Kista: »På inre sidan af källarens västra vägg satt en runsten, hvaraf nu blott delar af slingan voro synliga, det öfriga var täckt af cement. Uti källarens gamla trappa, som nu var öfverbyggd, sedan ingång till källaren anbragts på motsatt sida, uppgåfvos andra stycken af en runsten vara till finnandes. Runstensstyckena upptäcktes, då källaren fördjupades genom gräfning. Ena runstenshalfvan ligger som sagdt i västra väggen, den andra som golfsten i en gammal dörr till källaren på östra sidan, hvilken ingång till källaren nu ej är tillgänglig, emedan den är täckt af en i senare tid upplagd terrass.»

I samband med fornminnesinventeringen på Järvafältet väckte kand. B. Bergman 1924 förslag om att de båda fragmenten skulle uttagas ur källarväggen. Arbetet blev emellertid då ställt på framtiden för att upptagas i sammanhang med övriga fornvårdsärenden på Järvafältet. — Hösten 1938 lät Riksantikvarien ombesörja, att de båda fragmenten framtogs och fördes